

iç rahatlığı, ruhta tatmin duygusu, hâlden memnuniyet hissi ve gönül dünyasında inşirahlar yaşama mânâlarına gelen huzur, maddî olduğunun yanında hatta ötesinde mânevî bir derinliği, dünyevî olmasının yanında uhrevî ve ilâhî enginliği de olan kapsamlı bir kelimedir. Onun mecâzen, bazı önemli kimselerin makamı veya bu tür şahısların maiyetleri mânâsına gelme gibi bir anlamı da vardır ki o bizim konumuzun dışında kalır.

Maddî ve dünyevî huzur, herkesin aradığı ve çokların peşinde olduğu huzurdur ki, bir ihtiyacı mübrem ve herkes arkasından koştuğu hâlde iman ve mârifet dairesi dışında elde edeni az, devam ettireni ondan da az; adı var kendi yok, müsemmâsız bir isim gibidir. Onu, iman, iz'ân ve mârifet dairesi dışında arayanlardan biri -belki de bu sözlerle o, başkalarının hissiyatına tercüman oluyordu- ne hoş söyler:

"Âsûde olayım dersen, gelme cihâna
Meydana düşen kurtulamaz seng-i kazâdan." (*Ziya Paşa*)

Sofîlere göre huzur, haremgâh-ı ilâhîye duhûl ve maiyet yaşamaya bağlı ekstra bir lütf-u rabbânîdir ve Cenâb-ı Hakk'ın rabbânîlere özel bir armağanıdır. Bu mânâda o, öteden beri vücud veya sübühât-ı vechin dört bir yanı kuşatıp kapladığı ve hak erinin mest ü sermest olduğu tasavvurlar üstü bir mazhariyetin unvanı olagelmıştır. Böyle bir mazhariyetle serfiraz hak yolcusu bazen, "Varsın İlâhî, yine varsın yine varsın, / Aklımda, hayalimde, hissimde hep varsın!" (Cenap Şehabettin) diyerek öyle bir metafizik gerilime geçer ki, gayri zevkî ve hâlî olarak, gözü hiçbir şey görmez, kulağı artık yabancı sesleri duymaz hâle gelir de huzur ihsasları içinde sürekli ihsan şuuruyla gözlerini açar-kapar, kalb kulaklarıyla mâverâ-yı tabiattan nağmeler dinler ve halktan gaybûbeti ölçüsünde letâif-i bâtinesiyle kendini hep O'nun huzurunda hisseder; tavır, davranış ve sözleriyle gayr-i iradî sürekli huzur soluklar, huzurdan dem vurur ve gören herkeste de huzur hissi uyarır. Gerçi bazen, makam ve müstekarrın berisinde bulunan bir kısım rabbânîlerin, madde, beden ve cismaniyet tesirinde kalarak her zaman o seviyeler üstü seviyeyi koruyamayarak kesinti ve inkıtalar yaşadıkları da olur ama, bu bir hüsûf ve küsûf hâdisesi gibi geldiği gibi gider ve bütün ufuklar fecir üstüne fecir yeniden aydınlanır, derken bir kez daha kalb yamaçlarında huzur meltemleri esmeye başlar.

Editör tarafından yazıldı.
Pazar, 21 Kasım 2010 14:01

Bazı sofiler huzuru, latîfe-i rabbâniye ve sırrın, o Hâzır ve Nâzır-ı Mutlak'a teveccüh-ü tâmmı şeklinde görmüş -farklı derecelerde olması mahfuz- hak erinin bütün bütün gaybûbeti şeklinde yorumlamışlardır ki, bu bir mânâda "fenâ fillâh", "beka billâh" hakikatlerinin farklı yorumu gibidir. Öyle veya böyle, âsâr-ı feyz nisbetinde huzur ufkunda da farklı derece ve mertebelerin bulunduğu/bulunacağı açıktır. Bu mertebelerin zirve ve müntehâsının "makam" unvanıyla yâd edilmesine mukabil, onun berisinde gerçekleşenlerse birer hâl ve müstevda'dan ibaret sayılmışlardır. Makam kahramanı, her şeyde ve her nesnede O'nun huzurunun şuâlarıyla kendi dâhil hiçbir şeyi görmez olur da ihsasları itibarıyla âdeta kendini "lâmekânî" ve "lâzamânî" bir varlık gibi duyar ve o zâviyeden ihsaslarını sergiler, seslendirir ve bir mânâda sürekli vücûdiye mülâhazalarıyla soluklanır. Söyledikleri şayet ihtisaslarının sesi-soluğu ise -inşaallah öyledir- bir "fenâ fillâh" eri bu duyularını şöyle dillendirir:

"Mekânım lâmekân oldu,
Bu cismim cümle cân oldu,
Huzûr-u Hak ayân oldu,
Özüm mest-i lika gördüm."

Böyle bir ufka uzanan o sırlı güzergâhta her iştiyak eri ve huzur yolcusu, menzilden menzile koşar.. her menzilde kalb ve sır temâşâgâhlarında ism-i Zâhir'in farklı tecellîlerini duyar.. bir üst kademe sayılan ism-i Bâtın atmosferinde benliğin sırlarını anlar ve onları aşar.. daha sonraki bir durakta "ismullah"ın celâlî ve cemâlî tecellîleriyle irkilir, ra'şeler yaşar.. ve müteâkip bir merhalede, rahmâniyet tecellîsinin esintileriyle akıl, kalb ve ruh vahdeti içinde tevhid soluklamaya durur.. derken birkaç adım daha ilerleyince, hüviyet mertebesinin farklı bir inkişafını ve belli bir çerçevede mârifet-i Zât hakikatini duyar.. daha sonrası ise min vechin "ehadiyet-i ilâhiye"nin söz konusu edildiği ufk-u müteâldir. Ona nâkabil-i idrak ve nâkabil-i ihâta "Zât-ı Vâcibü'l-Vücûd" veya "Zât-ı Baht" âlemi de demişlerdir ki; basîret üstü basîret taşıyan huzur erleri, zaman, mekân üstü ve "bî kem ü keyf" müteâl olan o âlemde evvel ü âhiri birden duyar, zâhir u bâtını birden hisseder ve gerçek huzurun ne olduğunu tam görür, yaşar ve kendilerini âdeta görmez ve duymaz olurlar. Bu makamla alâkalı ne hoş söyler Sinan Paşa:

"Sen ol Zâhir'sin ki kimse ne olduğun bilmez
Ve ol Bâtın'sın ki kimseden gizlenmez..."

Evet, O, zâhirde şiddet-i zuhurundan gizli, bâtında ise [\[1\]](#) hakikatinin sahibi Alîm-i Mutlak, Kadîr-i Mutlak, Mürîd-i Mutlak ve her şey, her nesne için olmazsa olmaz biricik merci ve illet-i ûlâdır.. içleneceği içleyen ve dışlanacakları da dışlayan her huzur eri, ihsas ve ihtisaslarını değişik şekilde ifade etse de, besteler ve nağmeler aynıdır. Zira onların mir'ât-ı ruhlarına akseden, tecelli-i Zât envârı ve sübühât-ı vech şuâlarıdır. Vâkıa, aynaların ve kabiliyetlerin istidat ve istiâblarına göre bazen duyuş, seziş ve seslendirişler farklı farklı olabilir; hatta bazı fitratlar bu durumda iltibaslara da düşebilir; burada esas olan temkin, teyakkuz ve "usûlüddîn" prensiplerine bağlılıktır. Bize düşen ise, onlara ait bir kısım farklı iltibaslara mâkul bir mahmil bularak, böyleleri hakkında suizan kapılarını kapalı tutmak olmalıdır.

Editör tarafından yazıldı.
Pazar, 21 Kasım 2010 14:01

Bazı mutasavvıfın, huzur mertebelerini; iman, islâm, ihsan ve mârifet esasları üzerine bina ederek konuya "ilme'l-yakîn", "ayne'l-yakîn" ve "hakka'l-yakîn" esasları zâviyesinden bakmış; üç kademeli bir huzur yorumuyla mevzuu "tecelli-i esmâ" itibarıyla mârifet-i Zât, "tecelli-i sıfât" açısından mârifet-i Zât ve "tecelli-i Zât" ile mârifet-i Zât mülâhazasına bağlayıp sonuçta zevkî ve hâlî olarak min vechin esmâ ve sıfâtla ittisaf şeklinde ele almış ve huzur mertebelerini de bu güzergâh çerçevesinde yorumlamışlardır.

Huzuru, hak erinin, kendi hesabına gaybûbet yaşaması ve Hakk'ın özel teveccühleriyle "maiyet" ufkuna ermesi şeklinde yorumlayanlar da olmuştur. İnsanın gaybûbeti, çevresinde olup bitenleri görmemesi, duymaması, dahası maiyet ihsaslarının derinlik ve temâdîsi nisbetinde kendini bile hissetmeyecek hâle gelmesi, iç ve dış dünyasıyla hâlî ve zevkî istiğraklar içinde bulunması ve sonunda Sultân-ı hakikatin, onun benliği dâhil her şeyi silip süpürüp götürmesi ve kendini tam duyurup hissettirmesidir ki, buna, görülmesi gerekeni görüp, görülmeye değmeyenlerden kat'-ı alâka etme de diyebiliriz. Ne var ki, bu anlayışta olanların da farklı farklı huzur mertebelerinden söz edegeldikleri bir gerçektir. Bu mertebelerin bazıları huzur güzergâhıyla alâkalı, bazıları da makam ve müstekarla.. güzergâhı, şerâit ve erkânına riâyet ederek aşabilen müntehî, sonuçta kendini zâtî tecellîler deryasına salar.. min vechin O'nda yok olur.. sonra da bir ikinci hayat adına "ba's ü ba'del mevt" köprüsünden geçerek kendi vücud-u câvidânîsinin ufkuna ulaşır ve huzur-u dâimîye erer.

Gönül iman ve mârifetle mutmain olur
Ve işte bu yolun sonunda duyulur huzur.

□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□
□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□
□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□
□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□

[1] O'nun ötesinde bir şey yoktur; O her şeyin ötesinde, ötelerin de ötesinde, kâinat ve hâdiselerin biricik merciidir.

Fgulen

Editör tarafından yazıldı.
Pazar, 21 Kasım 2010 14:01

[adobe flash player](#) [template](#) [joomla](#)